

1917-03-07

SENDER

Astrid Warberg-Goldschmidt

RECIPIENT

Johanne Christine Larsen

FACTS

Document type:
Letter

Language:
Da

Date explanation:
Datoen er skrevet øverst s. 1

General comment:
Astrid/Dis Warberg-Goldschmidt og
Jørgen/Buf Schou blev kærestes og
hun gravid, da han var 19 år, og hun
var 34. Astrid var på dette tidspunkt
stadig gift med Alfred Goldschmidt.
Jørgen Schous mor var Marie Schou;
gift anden gang Syberg.
Søsteren, der befandt sig 20 minutter
fra Astrid, er sandsynligvis Louise
Brønsted.
Jørgens mor, Marie Schou, boede i
1917 i ejendommen Valdal i Valby.
Denne bygning rummede flere
lejligheder.
"Tante" kan være både Wilhelmine
Berg/Tante Mis og Johanne
Caspersen/Tante Hanne. Der er
sandsynligvis tale om sidstnævnte, da
hendes mand, Christian/Max
Caspersen omtales i forbindelse med
hende.

Sender's location:
Rolfsgade 17 4

Sender info (seal, address, etc.):
Adressen er skrevet øverst s. 1

Mentioned people:
Louise Brønsted
Christian Caspersen
Johanne Caspersen
Alfred Goldschmidt
Alhed Larsen
Christine Mackie
Ellen Sawyer
Janna Schou
Jørgen Schou
Marie Schou
Andreas Warberg
Laura Warberg

Archive:
Kerteminde Egns- og Byhistoriske
Arkiv, BB8398

Trykt udgave:
Nej

Provenance:
Testamentarisk gave til Østfyns
Museer fra Laura Warberg Petersen

TRANSCRIPTION

Med kuglepen øverst s. 1: læst 1964

[Med blæk:]

Rolfsvej 17 4. den 7/3 - 17.

Kæreste lille Junge! Tusind Tak for Dit goe Brev - det er også Synd af mig at plage Dig med det Tøj - Du har så Ret i, at det bør vente og ses an - der stod mig blot i Hovedet noget om, at jeg måtte købe under Udsalget, men det er jo så forholdsvis lidt, jeg får at købe, så det klares jo nok. - Du kan sige til Be, at det var 10 Kr, hun kom til at skyldte mig; jeg skulde have haft hendes Guldpenge - som jeg kunde tjene 8% på ved at veksle dem i svenske Sedler - da jeg nu ikke alligevel måtte få Guldpengene, har Be sagt noget til Buf om, at jeg i Stedet skulde have Procenterne, men det finder jeg ganske urimeligt.

Søde Junge - jeg må have Lov til at hyle lidt for Dig - det hjælper så godt; du kan tænke Dig, at nu har det varet i næsten en Uge - denne forfærdelige Asthma - jeg er fortvivlet, hver Nat må jeg sidde timevis op i Sengen bare for at få Luft; det er lidt bedre om Dagen, når jeg er oppe, men jeg er så totalt udmattet, at det tager mig en Time at klæde mig på - og så må jeg h[ulæseligt] efter Vejret igen en lang Tid - jeg kan ikke gå over Gulvet uden at det begynder igen - og så kaster jeg ustandselig Slim op - og Hosten giver ofte de rædsomste Smerter i Underlivet, så jeg må sidde og holde med begge Hænder på min arme lille Unge; kan Du ikke forstå, det er en Prøvelsens Tid, og at jeg må hyle lidt for Dig. Buf er mageløs - men det er næsten for strengt for ham også - op 6 hver Morgen - hente Koks - gøre Ild - ned efter Mælk og Brød - koge Kakao og smøre Mad, så passer han Frokostbakke til til mig og Kl 7. styrter han til sit Arbejde på et Værksted langt ude på Amager; der står han hele Dagen med strengt legemligt Arbejde - og så snart det slutter - farer han igen ud til mig - gør Sovekamret i Stand og giver mig Middagsmad - styrter hjem til sin egen Middag Kl 6 - så er han her igen ved 8 Tiden - vadske op - og, når ikke er altfor dødtæt, så vadske han også Gulvene - og altid er han smilende og sød, skønt jeg dog ser, hvor tæt han er; men jeg kan intet - udover at klæde mig på og Dagen igennem koge Saltvand på Kakkellovnen til Gurgling af Halsen, som bestandig er fuld af Slim. Det er ikke Skaberi - jeg prøver til - og mister straks Vejret af det. Er det ikke også fatalt med denne Iskulde, som står ud ad Vinduer og Døre og er uovervindelig. Kan Du ikke tænke, det er be'sk at sidde her ene hele Dagen med alle disse Kvaler - når man har en Søster 20 Min. herfra - og ved, at hun næsten daglig er herinde - hun ved, at jeg bestandiger syg - men bevares, det koster jo 4 Øre at telefonere og spørge, hvordan det går. Jeg kan slet ikke

fatte det. Nå, det er ikke værd at nære Béskheden - det er også svært, at jeg er så forbavset, Junge.

Nu skal jeg ikke hyle mere. Tænk, at Mor nu véd alt. Jeg har haft 2 Besøg i al denne skrækkelige Sygetid, begge af Tante. Første Gang havde hun lige fået alt at vide - var fortvivlet - rådede mig for Giftermålet etc - som jeg vist har fortalt Dig. Otte Dage efter fik jeg det næste Besøg - lå igen i Sengen og var frygtelig elendig. Tante kom for at læse nogle Breve fra Mor. Ja, Junge, det er skrækkeligt af mig, men når Mor farer sådan frem - med den mest ubarmhjertige Vrede og Foragt, kalder min Handlen væmmelig og afskyelig - taler om den store Skandale etc - så bliver jeg så underlig kold og følelsesløs overfor Mor - hun bliver så fjern og fremmed for mig - det er, som om det slet ikke vedkommer mig. Sorg og Bedrøvelse - det smelter mig fuldstændig og gør mig ulykkelig over, at jeg har voldt andre ondt. Men Vrede gør mig bare kold og hård; jeg véd, det er stygt af mig - men jeg kan ikke forbedre det; det drejer sig dog om alt det, som for mig betyder mest i Livet - ja alt; det som for mig er det smukkeste og værdifuldeste af alt i Verden.

Tante havde skrevet til Mor, om hun ikke kunde tænke over det - og siden skrive et venligt Brev til mig (den søde Tante!) men Mor svarede, at det var foreløbig umulig - hun var altfor knusende vred. Elle var også meget vred og oprørt, sagde at når Be så ofte havde været kølig mod mig, så havde det sin gode Grund! (!) Junge var den eneste, som undskyldte og forsvarede mig (Tak, lille søde Junge, jeg véd jo, at Dig kan jeg altid stole på.) Og videre skriver Mor, at det var skammeligt af mig således at narre Fru Syberg, der altid havde været en Engel imod mig (!) - Mor vilde rigtignok skrive til hende; -. Ja, gør Mor det så kan jeg også være sikker på at blive rehabiliteret - så reel og retfærdig, som Fru S. er - det bliver ikke morsomt for hende, at få Brev fra Mor!

Og Tante talte om de andre - ja, hun vidste jo nok, at Mornine flirtede en Del - men hun vidste også, at det kun var ["var" indsat over linjen] sjæleligt - der var aldrig tale om noget legemligt. Jeg måtte jo tie til alting - èn skal jo gerne være Syndebuk, jeg skal nok være det; men når man kender både Bs og Elle og Mornines små Historier, så er det lidt løjerligt at høre på, at de er hellige, mens jeg alene synder. Elles Vrede vil jeg nu foreløbig ikke tro på (hun har da sidst Grund til at være skinhellig!) nej, hun

II/

siger vel sådan, fordi hun mener det er bedre for Mor, men jeg mener nu, at Din Metode er både ærligere og mere formålstjenlig. Det er for Resten underlig, Junge, jeg tænker dog bestandig, at når vi bare blev gift, så var alt i Orden - men det synes jo tvertimod, som om det yderligere opirrer

Sindene.

Ja lille Junge, det er en bevæget og brydsom Tid. Jeg fulgte Dit Råd og ringede til Max (Tante har bedt mig ikke komme der - og jeg er jo desuden indespærret) han var nu meget retirè - henviste mig til Alfred - sagde kort Farvel. Nå.

Og nu gør jeg som både Du og Max foreslår - skrive til Alfred, om han mulig vil skaffe en Sagfører; jeg er glad over, at både Du og Be har frarådet mig Dede - efter hans Brev har jeg været alvorlig bekymret for, at han ikke var den rette Mand til at fremme Sagen, så selv om jeg også selv skal betale en Sagfører, må jeg vist dog hellere det, da jeg dog meget gerne vilde giftes inden den lille kommer, så den kan blive "ægte".

Tænk, Junge, vi går begge to og glæder os sådan til vores Bryllup - vi snakker næsten hver Dag om det- jeg er sikker på, at vi endogså glæder os mere end de allermest "sædelig forlovede." Det er da kunstig nok - og jeg gamle Pige! Jeg sidder her og navner alt mit goe Tøj - Dækketøj osv - (med AW) med Henblik på Fællesmenagen i Valdal; jeg frygter ikke mere for den; vi kan få det henrivende i den lille Lejlighed med Have foran - og jeg føler så sikkert at jeg nok skal blive goe Venner med hans Mor, hun er allerede nu langt mere venlig og hensynsfuld imod mig - det skal nok gå. Bare Du dog kunde komme til at lide Buf- han er virkelig sådan et storartet Menneske - og Du kan da forstå, han må være mange År ældre end sin Alder, siden jeg i ét og alt kan så godt med ham. Altid kan jeg snakke med ham om alt - og han ser så velgørende sundt og frisk på alle Forhold - han er gennem realistisk - totalt fri for sentimental Affektation - jeg tror, at vi har godt af hinanden. Han er den af alle, jeg har harmoneret bedst med - det føler jeg bestandig tydeligere. - . Ja, nu må jeg i Seng - skønt jeg véd det betyder, at den rædsomme Asthma tager fornyet Fart - men jeg er almægtig træt. Din altid Dis.

(1914) ca. 1964

Rolfone 17. den 7/5-17.

Kære lille side fange! Tusind Tak for dit gode
Brev - det er dog ogsaa Syndt af mig at plage Dig med
det Tøj - Du har jo selv i, at det lige kunde agtes an-
-der skad mig blot i Skindet noget om, at jeg mikk
både under Vindsalget; men det er jo i forholdet til det
jeg får at bade, i det klare og nat. - Du kan lige til
Du, at det var 10 Mk. him born til at skyldte mig; og skulde
have haft hendes Guldpenge - som jeg kunde have 8% for
med at udsale dem i svenske Skeller - da jeg var i alle adige
mikk for Guldpenge, har De sagt noget til Børnen, at jeg
i Skid skulde have Procenterne, men det finder jeg
ganske urimeligt.

Side fange - jeg har Der til at hyle lidt for
Dig - det hjælper jo godt. Du kan tænke Dig, at vi har
dit navn i indskriften en Uge - denne forfærdelige Arktika
- og i parkvisitet, hvor det var mig i disse himeis og i
Kopen have for at få lidt; det er lidt bedre om Dage, når
jeg er oppe, men jeg er i forholdet i den nat, at det tager mig
en Time at klæde mig på - og i mig jeg kunde efter Uges
igen en Camp Tid - og kan ikke gi mere Guld til den at
det begynder igen - og i hender jeg ustandselig stier op
- og Glashen giver ofte de røde smukke Smukt i Indvikling
i mig i disse og hælde med begge Hænder på min arme
lille Uge, kan Du ikke forstå, der er en Trischede Tid,
og jeg vil hyle lidt for Dig. Prøv en majelie - men det er
næsten for skævt for ham og jo - og 6 bue Uge - hende Røde
gave Tid - med efter Mellem og Bred - Røde Røde og senere

Mad i parer han Frakomstskatte til til mig
i. Kl 7. skryder han til et Afskyde p. et Vord.
Sked langt inde p. Amager, der skal han hele Dagen
med skævt leggenligt Afskyde - og i snart det
slukker - færes han igen ned til mig - går Love-
kammet. Skend og gives mig Middagsmad -
skryder hjem til sin egen Torsdag Kl 6 - i er
han der igen ned i Tiden - vadske op - og, når
han ikke er alligevel didbød, i vadske han
også Indvæne - og altid er han skivende og
sid, i bair sy dag der, hvor hadt han er, men
sy kan inbet - indover at kede mig p. og Dagen
gennem bage Saltvand p. Kikkellamene til
Tungling af Skolen, som bestandt i fuld af Skin.
Det er ikke Skoleri - sy promer til - og skiver
skroks Værel af det. En det ikke også faldet
med denne Fstunde, som står ind ad Vinduer
og Døre og er uovervindelig. Han der ikke tænke,
det er liisk at sidde her ene hele Dagen med alle
disse Kvaler - når man har en Sække 20 Min. lang
- og ved, at him vasken daglig er herinde - him
ved, at sy bestandt er syg - men henares, det
baser jo 4 Øre at telefonere og spinge, hvordan
det går. Sy kan slet ikke fælde det. Nå, det er ikke

ved at være Biskoppen - det er afgjort, at jeg er forhauset, fange.

Nu skal jeg ikke være mere. Tank, at der nu
med alt. Jeg har haft 2 Brev i al denne
skæbnelige Ligebed, herre og Tank. Døds Gave
kunde hun ligesom faldt alle ad vide - var forhauset -
relede mig for Giftemålet etc - som jeg nu
har forhauset dig. Ikke dog efter fik jeg det
under Brev - ligesom i Tungen og var forhauset,
elendig. Tank born for at lade nogle Brev fra
Mors. Ja, fange, det er skæbneligt af mig, men
nu der færes inden frem - med den mest i.
harmfulde Brev og Toragt, taler om den store Skandale
væmmelig og afskyelig - taler om den store Skandale
etc - i blinde og i i den kære, kald og fælsens
overfor Mors - hun bliver i færd og fremmed for
mig det, som om det selv i den nedkommer mig.
Lige og Bedrøvelse - det smelter mig fælsens og
giver mig i blinde, over, at jeg har valgt andre end
den Brev og i mig bare kald og hænd. Jeg ved, det er
sløgt af mig - men jeg kan ikke forhauset det, det
diger sig dog om alle det, som for mig betyder mest
i Livet - ja alt; det som for mig er det smukkeste
og værdifuldeste af alt i Verden.

Tanke havde skrevet til Mors, om hun ikke kunne
tanke over det - og siden skrev et uenligt Brev til

mig (den side Tanke!) men Mrs. svarede, at
 det var forfærdelig unødigt - hun var altså bæn-
 sende vred. Elle var ogs. meget vred og oprørt,
 sagde at når De er af den anden side, så vil jeg
 mig, i hende det som gode Grund! (!) / Hun
 var den eneste, som indskulde og forsvarede
 mig (Tak, lille side Tanke, og ved jo, at Dig kan
 jo altid stole p.). Og vilde sige Mrs, at det var
 skamfuldt af mig således at narre Der Synges,
 der altid havde været en Engel imod mig (!!) -
 Mrs. vidde rigtig nok sige til hende; - Ja, ja,
 Mrs. der så kan jo ogs. være sikker p. at blive
 retfærdig - det er vel og selvfølgelig, som Der S.
 er - det bliver ikke umuligt for hende, at p. Brev
 fra Mrs!
 Og Tanke talte om de andre - ja, hun vidste
 jo nok, at Marime flinkede en del - men hun
 vidste ogs., at det ^{var} kun sjældent - der var aldrig
 tale om noget legentligt. Jo vidste jo hie til alting
 - en skal jo gerne være trykkelst, og skal nok
 være det, men når man sender både Brev og Elle
 og Marimes små Historier, så er det lidt ligegyldigt
 at høre p., at de er hellige, mens jo alene agter.
 Elles Vrede vil jo nu forfærdelig ikke tro p.
 (hun var da vidst Trind til at være skinkkelig!) nej, hun

II / sigs vel sådan, fordi hun mener det er
bedst for Max, men jeg mener nu, at din
mistake er både delvis og mere formåls-
begrundet. Det er for Resten underligt, frøje,
jeg tænkte dog bestandig, at når vi bare
lever gift, er Max altid i orden — men det
synes jo kvartimad, som om det ydeltigere
opirrer Sindene.

Ja lille frøje, det er en benægtelse og
brydson T. H. Jeg følger dit Råd og ringede
til Max (Tante har bedt mig ikke komme der —
og jeg er jo desuden indespærret) han var nu
meget roligere — henviser mig til Alfred — sagde
hans Tante. H.

Og nu går jeg som både din og Max forstår
— skrive til Alfred, om han vil vil skaffe en
Sagfører, jeg er glad over, at både din og Ben
forstår mig det — ifølge hans Brev har
jeg været alvorlig bekymret for, at han ikke
var den rette Mand til at fremme Sagen,
vi selv om jeg også selv skal behandle en
Sagfører, mig jeg vist dog hellere det, da jeg.

dog meget gerne vilde giftes inden den lille kommer,
hvis den kan blive "oghe".

Tak, frøge, vi går begge to og glæder os til den
hvil nok. Byg klipp - vi snakker med den hver
dag om det - og vi sikkes på, at vi endogså glæder
os langt mere end de almindelige "sedelig for-
lovede." Det er da kærshjært nok - og jeg gamle Pige!
Jeg sidder her og tænker alt mit gode Tøj - Oble.
Tøj osv - (med AN) med Henlighed på tallesmenager
i ballede. Jeg frygter ikke mere for den, vi kan få
det henrivende i den lille Lef, hed med Hane foran
- og jeg føler sig sikker at jeg nok skal blive, og
Tænke med hans Christ, han er allerede mit
langt mere venlig og hengivenfuld end mig - det
skal nok gå. Bare den der kunde komme til at
like Tøj - han er virkelig sådan et stort menneske
- og den kan da forstå, han vil være mange år ældre end vi
deres, siden jeg i et og alt kan så godt med ham. Altså
kan jeg snakke med ham om alt - og han ser i
velgørende stund og frisk på alle forhold - han er gennem
realistisk - taket fri for sentimental Affektation -
jeg tror, at vi har godt af hinanden. Han er den af alle, jeg
har harmoneret bedst med - det føler jeg bestandig tydeligere!
— . Ja, min min jeg i beg - stund jeg ved det betyder, at den
redomme Adhuna tager farvet Tøj - men jeg er alene
færdig. Den altid Dis.